

Stanowisko Instytutu Ekologii Akustycznej w sprawie projektu stanowiska Rady m.st. Warszawy dotyczącego apelu do krajowych władz ustawodawczych i wykonawczych o podjęcie działań legislacyjnych w zakresie ochrony przed hałasem

Warszawa, 17 września 2026 r.

Dokument odnosi się do projektu stanowiska przyjętego przez Komisję Ochrony Środowiska Rady m.st. Warszawy (druk oznaczony jako nr 187, data 27.08.2026 r.), podpisanego przez Przewodniczącą Komisji Renatę Niewitecką. Nasza ocena opiera się na pięciu stronach dokumentu oraz na doświadczeniu z trzech lat działalności interwencyjnej oraz wiedzy merytorycznej i braku współpracy z organami m.st. Warszawy w sprawie hałasu.

Ocena ogólna

Popieramy zdecydowaną większość postulatów legislacyjnych zawartych w projekcie stanowiska. Katalog dziewięciu punktów - od metodyk pomiaru hałasu impulsowego i krótkotrwałego, przez badanie głośności wydechu motocykli podczas przeglądu technicznego, jednoznaczne wskazanie organu właściwego do pomiarów wewnątrz mieszkań, podwyższenie kar, po podstawę prawną dla fotoradarów akustycznych - pokrywa się w znacznej części z tym, co przedstawiliśmy Radzie m.st. Warszawy niemal dwa lata temu.

Jednocześnie stanowczo nie zgadzamy się z konstrukcją tego dokumentu jako całości. Stanowisko w obecnym kształcie jest apelem o kompetencje, których miasto częściowo już dziś nie wykorzystuje, i **nie zawiera ani jednego zobowiązania własnego m.st. Warszawy** - żadnego terminu, żadnego wskaźnika, żadnego działania do wykonania niezależnie od losów ewentualnej nowelizacji w Sejmie. W naszej ocenie jest to działanie pozorowane i przesunięcie odpowiedzialności o szczebel wyżej, a nie plan ochrony zdrowia mieszkank i mieszkańców stolicy kraju.

Dlaczego mówimy o niespójności przekazu

W październiku 2024 r. uczestniczyliśmy we wspólnym posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska oraz Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Rady m.st. Warszawy w PKiN, poświęconym problemowi hałasu. Przypominamy jej kluczowe elementy:

- Sprawozdania Biura Ochrony Środowiska, Stołecznego Centrum Bezpieczeństwa, Zarządu Dróg Miejskich, Policji i Straży Miejskiej sprowadzały się do wyliczania podjętych działań, a po zderzeniu z pytaniem o ich skuteczność - do stwierdzenia, że dane jednostki „nic nie mogą” z uwagi na brak narzędzi prawnych.
- Przywoływany przez nas przykład Świnoujścia, gdzie prawem lokalnym nałożono na lokale gastronomiczne obowiązek wyłączania muzyki w ogródkach w okresie sezonu wypoczynkowego oraz po godzinie 22:00 poza sezonem, nie spotkał się z aprobatą urzędników.
- Brak reakcji na hałas z ogródków uzasadniano niemożnością ustalenia, który ogródek przekracza normy, oraz brakiem ujęcia hałasu skumulowanego w prawie krajowym. Na pytanie, dlaczego w takiej sytuacji miasto samo wydzierżawia kolejne tereny pod działalność gastronomiczną i rozrywkową, tworząc ten hałas skumulowany, nie otrzymaliśmy odpowiedzi.
- Postulat pilotażu kamer dźwiękowych spotkał się z reakcją przedstawiciela Stołecznego Centrum Bezpieczeństwa, że wnioskujący chcą „ściągnąć na niego prokuraturę” za wydatkowanie środków na takie inwestycje. Zaproponowanym kontrozwianiem było przesyłanie nagrań z telefonów do wydziału Stop Agresji Drogowej. Korzystaliśmy z tej ścieżki - nasz fundacyjny kolega złożył 18 takich materiałów, spędził godziny na składaniu zeznań. Wszystkie sprawy zostały umorzone w terminie około 6 miesięcy. Narzędzie to nie stanowi żadnego wsparcia w walce z celowo hałasującymi patokierowcami.
- Do tego dwa projekty złożone w ramach budżetu obywatelskiego dotyczące instalacji kamer akustycznych na 2 skrzyżowaniach w Warszawie nie zostały dopuszczone nawet pod głosowanie - o czym pisaliśmy [tutaj](#).

Dziś ten sam samorząd apeluje do władz centralnych o podstawę prawną dla fotoradarów akustycznych, a także o doprecyzowanie zasad kwalifikacji terenów chronionych akustycznie. To postulaty słuszne. Ale trudno nam pogodzić je z odmową pilotażu kamer dźwiękowych, z odrzuceniem wzorca Świnoujścia i z jednoczesnym wydzierżawianiem miejskich terenów pod działalność, bezrefleksyjnym wydawaniem zgód na imprezy masowe odbywające się do późnych godzin czy całkowitą biernością wobec hałasu z modyfikowanych wydechów. Jeśli miasto przyznaje dziś w końcu, że problem jest poważny, powinno zacząć od korekty własnych decyzji.

Rekomendacje z 2024 r. wróciły jako apel do Sejmu

15 października 2024 r., na konferencji prasowej w siedzibie stowarzyszenia Miasto Jest Nasze, przedstawiliśmy wspólnie z MJN dokument „Rekomendacje dotyczące respektowania prawa mieszkańców Warszawy do życia bez nadmiarowego hałasu”. Rekomendacje powstały na wyraźne zaproszenie Rady Miasta, która po posiedzeniu komisji w 2024 roku zobowiązała się do przygotowania rekomendacji działań - a nam dała na złożenie własnych tygodni. Dokument obejmował trzy obszary: hałas w infrastrukturze wraz z problemem nielegalnych wyścigów, regulacje dotyczące imprez masowych oraz zarządzanie hałasem w ogródkach gastronomicznych. Wśród propozycji były fotoradary akustyczne, strefy ciszy, zdefiniowanie hałasu impulsowego i ograniczenie czasu funkcjonowania ogródków.

Przypomnieliśmy wówczas, że według WHO hałas jest drugim po smogu najpoważniejszym środowiskowym zagrożeniem zdrowia publicznego, oddziałującym na układ krwionośny, nerwowy i hormonalny oraz m.in. na rozwój dzieci. Wskazaliśmy też skalę: według oficjalnych danych ponadnormatywny hałas (czyli ten, który przekracza normy poluzowane „tymczasowo” w 2012 roku) dotyka 6% warszawianek i warszawiaków, ale przy normach rekomendowanych przez WHO problem może obejmować ponad 20% mieszkańców stolicy.

Dziś wiemy też, ile orientacyjnie kosztuje nas hałas. Europejska Agencja Środowiska w uaktualnionym w marcu 2026 r. raporcie szacuje koszty zdrowotne hałasu transportowego, liczone przy poziomach rekomendowanych przez WHO, na 0,71% PKB rocznie. W przełożeniu na polski PKB z 2025 r. oznacza to ok. 28 mld zł rocznie, czyli dwukrotność tegorocznej luki w budżecie NFZ, szacowanej na 14 mld zł. Co roku tracimy przez hałas, w zdrowiu, latach życia i przedwczesnych zgonach, dwa razy więcej, niż brakuje na leczenie pacjentów (szacunek własny IEA na podstawie EEA 2025, korekta z marca 2026 i GUS).

Po dwóch latach, od kiedy mieszkańcy Warszawy zaczęli robić coraz większe naciski na władze lokalne, efektem na jaki stać Radę Miasta to apel do Rządu RP i Parlamentu. Nie jest to efekt, na który liczą mieszkańcy, którzy dwa lata temu byli licznie obecni na posiedzeniu komisji - to wieloletnie zaniedbanie i dokument bez części samorządowej.

Ocena systemu prawnego i instytucjonalnego

Obowiązujące przepisy przewidują kilka odrębnych instrumentów ochrony przed hałasem. Ich funkcje, podstawy prawne i właściwość organów nie są tożsame. Dlatego postulaty powinny być przypisywane do właściwego instrumentu, bez utożsamiania uchwały z art. 157 ust. 1 ustawy - Prawo ochrony środowiska z regulacjami cywilnoprawnymi, decyzjami administracyjnymi, programami ochrony środowiska przed hałasem lub działaniami organizacyjnymi.

- Uchwała rady gminy z art. 157 ust. 1 p.o.ś. - jest instrumentem czasowego ograniczania hałasu i może dotyczyć ograniczeń czasu funkcjonowania konkretnych instalacji lub

korzystania z konkretnych urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem instalacji lub urządzeń znajdujących się w miejscach kultu religijnego.

- Umowy dzierżawy, najmu i regulaminy korzystania z mienia miejskiego - służą określaniu warunków korzystania z konkretnego majątku miejskiego i mogą zawierać proporcjonalne warunki akustyczne, zasady pomiaru, sprawozdawczość oraz konsekwencje kontraktowe.
- Decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu z art. 115a p.o.ś. - są instrumentem administracyjnym służącym określeniu dopuszczalnego poziomu hałasu w przypadkach i trybie przewidzianym ustawą; właściwość organu wymaga każdorazowego ustalenia na podstawie przepisów.
- Decyzje ograniczające oddziaływanie na środowisko z art. 362 p.o.ś. - mogą służyć ograniczeniu oddziaływania na środowisko w zakresie przewidzianym ustawą i w ramach kompetencji właściwego organu.
- Program ochrony środowiska przed hałasem z art. 119a p.o.ś. - jest instrumentem programowym, opartym na diagnozie i planowaniu działań ograniczających hałas w szerszej skali.
- Planowanie przestrzenne, transport, drogi i działania organizacyjne - obejmują między innymi ochronę terenów wrażliwych akustycznie, strefy buforowe, organizację ruchu, ograniczenia prędkości, rozwiązania infrastrukturalne i współpracę przy programach ochrony przed hałasem.

W każdym z tych obszarów potrzebne są: jasne kryteria działania, wskazanie odpowiedzialnej jednostki, adekwatny materiał dowodowy, proporcjonalność środka do celu, przejrzysta procedura oraz możliwość przedstawienia wyjaśnień przez podmiot, którego działanie może zostać ograniczone. I wszystkie te obszary rząd centralny już dawno przekazał Jednostkom Samorządu Terytorialnego, aby mogły przeciwdziałać zanieczyszczeniu hałasem, nie zwracając głowy apelami do rządu centralnego, zanim nie podejmą własnych działań. Działan, które leżą w kompetencjach m.st. Warszawy.

Co Warszawa może zrobić bez zmiany ustaw

Poniższe działania nie wymagają ani jednej litery nowelizacji. Oczekujemy, że zostaną ujęte w stanowisku Rady jako zobowiązania własne miasta, z terminami i wskazaniem odpowiedzialnych jednostek.

1. Warunki akustyczne w umowach i regulaminach dotyczących terenów miejskich. W umowach dzierżawy i najmu oraz w regulaminach udostępniania miejskich terenów powinny być, w odpowiednim zakresie, przewidywane warunki akustyczne dotyczące limitów i godzin

emisji, pomiarów adekwatnych do źródła, operatu lub innej dokumentacji akustycznej, rocznego limitu wydarzeń, sprawozdawczości, kar umownych oraz konsekwencji powtarzalnych naruszeń.

Są to przede wszystkim instrumenty cywilnoprawne związane z gospodarowaniem konkretnym mieniem miasta. Ich stosowanie powinno opierać się na jasnych i proporcjonalnych kryteriach, określać procedurę pomiaru (np. z wykorzystaniem ręcznych kamer akustycznych) i stwierdzania naruszeń oraz zapewniać podmiotowi możliwość złożenia wyjaśnień. Warunki powinny uwzględniać charakter lokalizacji, rodzaj działalności i rzeczywiste ryzyko oddziaływania na zabudowę mieszkaniową oraz inne tereny wrażliwe.

2. Imprezy masowe i działalność gastronomiczna. Konsekwentna polityka dotycząca imprez masowych i działalności gastronomicznej powinna obejmować wpisywanie warunków akustycznych do właściwych dokumentów, nakaz prowadzenia pomiarów w trakcie wydarzenia, sprawozdanie po jego zakończeniu oraz uwzględnianie historii naruszeń przy kolejnych wnioskach. W przypadku ogródków gastronomicznych potrzebne są proste zasady zgłaszania, adekwatne pomiary oraz możliwość szybkiej weryfikacji powtarzających się problemów.

3. Art. 157 ust. 1 p.o.ś. - instrument czasowego ograniczania hałasu. Ten artykuł jest jednym z najlepszych instrumentów czasowego ograniczania hałasu. Dotyczy ograniczeń co do czasu funkcjonowania konkretnych instalacji lub korzystania z konkretnych urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko.

Przygotowanie uchwały wymaga identyfikacji źródeł hałasu, zebrania adekwatnego materiału pomiarowego, określenia obszaru i godzin ograniczeń oraz analizy zgodności z delegacją ustawową, zasadą legalizmu, proporcjonalnością, określonością i równym traktowaniem. Materiał dowodowy - a ten nie trudno zebrać w Warszawie - powinien pozwalać ocenić, jakie konkretne instalacje lub urządzenia mogą negatywnie oddziaływać na środowisko i dlaczego proponowane ograniczenia są konieczne.

Tam gdzie decydenci chcą znaleźć rozwiązania chroniące akustycznie oraz chroniące zdrowie mieszkańców, tam podejmuje się rozmowy z lokalnymi społecznościami, jednostkami akademickimi i organizacjami pozarządowymi. W Warszawie takiej woli jak widać nie ma.

4. Monitoring, pomiary i kamery akustyczne. Miasto powinno rozwijać stały monitoring hałasu z publicznie dostępnym zestawieniem danych na platformie IoT - tak jak posiada kilka dotyczących jakości powietrza oraz doposażyć właściwe służby w mierniki klasy 1. Ręczne kamery akustyczne mogą wspierać ocenę hałasu z ogródków gastronomicznych, ruchu drogowego i innych źródeł. Taki rodzaj monitoringu byłby narzędziem pomiarowym, kontrolnym, dowodowym, analitycznym i edukacyjnym. Nie ma potrzeby automatycznych sankcji.

Warszawa, jako stolica kraju powinna być również liderem we wdrażaniu programów pilotażowych związanych z jedynymi obecnie skutecznymi rozwiązaniami technologicznymi do walki z celowym generowaniem hałasu przez pojazdy jedno- i dwuśladowe. Kamery dźwiękowe pełnią funkcję nie tylko analityczną, ale przede wszystkim dowodową. Brak automatycznej sankcji nie unieważnia wartości danych i twardego materiału procesowego. Miasta europejskie prowadzą takie pilotaże również bez pełnej legislacji krajowej. O możliwościach zastosowania danych z kamer dźwiękowych pisaliśmy w naszym mini-cykle edukacyjnym o radarach akustycznych.

Miasto, które jako organ założycielski szpitali wypłacało pojedynczym lekarzom SOR ponad 837 tys. zł rocznie, nie może twierdzić, że nie stać go na kamerę akustyczną za mniej niż 60 tys. zł ani na pięć stacji stałego monitoringu.

Potrzebna jest również całodobowa, szybka i realnie działająca ścieżka zgłoszeń, z gwarantowanym czasem reakcji oraz informacją zwrotną dla zgłaszającego. Jej standard powinien być publicznie opisany, a skuteczność corocznie oceniana na podstawie liczby zgłoszeń, czasu reakcji i sposobu ich rozpatrzenia.

5. Planowanie, infrastruktura, drogi i transport. Do odrębnych działań miejskich należą: jednoznaczna kwalifikacja terenów wrażliwych akustycznie w planie ogólnym i planach miejscowych, wyznaczanie stref buforowych, uwzględnianie strategicznych map hałasu, współpraca przy programie ochrony środowiska przed hałasem, stosowanie nawierzchni o obniżonej hałaśliwości (faktycznej, a nie porowatego asfaltu, który jest cichszy o zaledwie 2 dB w porównaniu z klasycznym. W ramach programu unijnego LIFE 2023 stworzone zostały bardzo dobre asfalty, obniżające głośność o 5-8 dB. Na Radzie Miasta w 2024 zapytana o to przedstawicielka ZDM nie umiała odpowiedzieć czy są one stosowane, ani czy w ogóle Zarząd Dróg Miejskich monitoruje takie rozwiązania). Do tego szersze stosowanie ograniczeń prędkości do 30 km/h, uspokojenie i reorganizacja ruchu (na jednokierunkowy na mniejszych ulicach), a także nadawanie priorytetu remontom torowisk.

Są to działania planistyczne, drogowe, transportowe i organizacyjne - o pozwolenie których miasto nie musi prosić rządu centralnego. Każde z nich powinno być projektowane z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, bezpieczeństwa ruchu, dostępności transportowej, ochrony terenów mieszkaniowych, szkół, szpitali i innych miejsc wrażliwych.

6. Obszary cisy i ochrona parków - wykonanie wyroku TSUE. W wyroku z 20 kwietnia 2023 r. (C-602/21) Trybunał Sprawiedliwości UE stwierdził m.in., że Polska nie zapewniła ujęcia ochrony obszarów cisy w planach działań dla aglomeracji. To element wyroku, który miasto może realizować wyłącznie własnymi decyzjami - w planie ogólnym, planach miejscowych, regulaminach i projektach zagospodarowania terenów zieleni. Projekt stanowiska Rady nie zawiera o obszarach cisy ani słowa.

Nasz raport „Hałas w mieście. Warszawa 2024-2025” pokazuje skalę zaniedbania. W 13 pomiarach w warszawskich parkach i na terenach zielonych żaden z badanych parków nie spełnił kryteriów strefy cisy (poniżej 45-50 dB LAeq). W Parku im. gen. Orlicz-Dreszera, 22 m od wejścia od ul. Puławskiej, zmierzaliśmy 58,4 dB LAeq i 82,8 dB LAFmax, a w Parku Morskie Oko - 56,6 dB LAeq i 76,7 dB LAFmax. Najbardziej poszkodowane są osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami i rodzice z małymi dziećmi, bo ławki stoją zwykle przy wejściach i granicach parków - w strefie, którą nazywamy „efektem brzegowym”. Cisza w warszawskim parku jest dziś łutem szczęścia, nie standardem.

Rozwiązanie jest pod ręką. Wiklinowe przegrody z rdzeniem akustycznym mogą stanąć na granicach parków od strony arterii jako element ogrodzenia i zagospodarowania zieleni - w procedurze właściwej dla ogrodzeń i małej architektury, a nie jako drogowy ekran akustyczny. Miasto nie musi wówczas deklarować ich parametrów akustycznych: ochrona przed hałasem staje się wartością dodaną do funkcji estetycznej i przyrodniczej. Takie konstrukcje - jak duński

Green Climate Shield, postawiony w 2019 r. w kopenhaskiej dzielnicy Valby przy ulicy z ruchem 45 tys. pojazdów na dobę - osiągają izolacyjność 22-32 dB, kosztują ok. 1400 zł/m² i mają o 60-67% niższy ślad węglowy niż ekrany stalowe.

Co więcej, wykonawców mamy w Polsce. Plecionkarze z Nowego Tomysła wykonali 700 wiklinowych ekranów akustycznych dla Danii - współpraca, zainicjowana w 2014 r. przy wsparciu Ambasadora Królestwa Danii w Polsce, działa do dziś. Warszawa ma więc w zasięgu jednego spotkania zarówno wiedzę, jak i rzemieślników oraz partnera dyplomatycznego. Rekomendujemy pilotaż na granicy Parku im. gen. Orlicz-Dreszera od strony ul. Puławskiej, z pomiarem akustycznym przed i po realizacji.

7. Współpraca z ambasadami. W Warszawie działają przedstawicielstwa państw, które zarządzanie hałasem traktują jako element polityki zdrowotnej. W sierpniu 2025 r. na rozmowę o hałasie zaprosił nas ustępujący ambasador Wielkiego Księstwa Luksemburga Paul Schmidt. Przyznał, że Warszawa jest pięknym miastem, ale jednym z głośniejszych, jakie odwiedzał - a zna m.in. Nowy Jork i New Delhi. Hałas wyścigów z ul. Puławskiej utrudnia pracę w samej ambasadzie przy ul. Słonecznej, mimo otaczającego ją pięknego ogrodu; w trakcie naszego spotkania słyszeliśmy zarówno zmodyfikowane wydechy, jak i syreny pojazdów uprzywilejowanych.

Proponujemy, aby miasto zorganizowało cykl spotkań eksperckich z ambasadami m.in. Danii, Luksemburga, Holandii, Szwajcarii i państw nordyckich, podczas których przedstawiciele tych krajów i ich miast zaprezentują stosowane rozwiązania - od wiklinowych barier, przez nawierzchnie o obniżonej hałaśliwości, jak wykorzystują dane z kamer dźwiękowych, po egzekwowanie przepisów wobec hałaśliwych pojazdów. To tania, szybka i dyplomatycznie atrakcyjna forma transferu wiedzy. Deklarujemy pomoc w jej organizacji.

8. Stosowanie istniejących przepisów. No i chyba najważniejsze - czas, aby Warszawa zaczęła konsekwentnie stosować istniejące przepisy, w tym art. 343 p.o.ś. w sprawach nagłaśniania w miejscach publicznych, oraz występować do właściwych organów wojewódzkich w sprawach decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Art. 343 p.o.ś. przewiduje ustawową odpowiedzialność, w tym grzywnę, za naruszenie zakazu określonego w art. 156 ust. 1 p.o.ś. oraz ograniczeń, nakazów lub zakazów ustanowionych uchwałą z art. 157 ust. 1 p.o.ś.

Czego brakuje w projekcie stanowiska

Po pierwsze: **zobowiązań własnych miasta** wraz z terminami i miernikami skuteczności.

Danych: liczby mieszkańców eksponowanych na ponadnormatywny hałas i krzyżowanie z rekomendacjami WHO/EEA, odniesienia do strategicznych map hałasu i do wojewódzkiego programu ochrony środowiska przed hałasem dla Mazowsza. Do tego m.in. liczba szkół przy ruchliwych ulicach, w tym liczba uczniów wyeksponowanych na intensywny i ciągły lub impulsowy hałas transportowy; liczba szpitali przy ruchliwych arteriach, w tym

orientacyjne/średnie liczby pacjentów (skrzyżowane z ich chorobami), narażonymi na intensywny hałas uliczny.

Perspektywy zdrowotnej opartej na wytycznych WHO oraz na europejskich danych o przedwczesnych zgonach z powodu chorób układu krążenia rozwijających się na skutek ekspozycji na hałas oraz wzrostu liczby cukrzycy, depresji i innych chorób zdrowia psychicznego, a także wzrost liczby samobójstw i krzyżowanie miejsc z poziomem zanieczyszczenia hałasem (o takich badaniach pisaliśmy [tutaj](#)).

Odniesienia się do hałasu lotniczego i obszaru ograniczonego użytkowania Lotniska Chopina - będącego w ciągłym zwiększaniu obsługiwanych lotów oraz ścinania lotów nad terenami nie będącymi Obszarami Ograniczonego Użytkowania (np. Gmina Michałowice). A także - hałasu szynowego: część z 13 linii kolejowych uwzględnionych w wyroku TSUE przeciwko Polsce leży właśnie na terenie Warszawy, niekiedy bardzo blisko zabudowy mieszkaniowej. No i w końcu ustosunkowanie się do hałasu budowy, jako "przymusowego, bo to przecież budowa" - czyli trzech źródeł nieobecnych w ogóle w dokumencie.

Hałasu skumulowanego jako skutku decyzji miasta o przeznaczeniu terenów, a nie wyłącznie luki w prawie.

Przeprowadzenie badań własnych dotyczących długości lat życia Warszawianek i Warszawiaków w porównaniu ze stolicami, które podejmują realne i skuteczne działania na rzecz zapewnienia swoim mieszkańcom środowiska akustycznego, które nie degraduje w taki sposób ich zdrowia, jak ma to miejsce w Warszawie. Jest z pewnością wiele przyczyn, ale hałas jest jedną z nich, że średnio mieszkaniec/mieszkanka Warszawy żyje kilka lat krócej od osób zamieszkujących Kopenhagę, Oslo czy Sztokholm.

No i **rozliczenia rekomendacji z 2024 r.** - które z nich miasto wdrożyło, które odrzuciło i z jakim uzasadnieniem.

Proponowane zobowiązania własne m.st. Warszawy

Stanowisko Rady m.st. Warszawy powinno zawierać część poświęconą proponowanym zobowiązaniom własnym miasta. Działania powinny być formułowane jako rekomendacje do przyjęcia i wykonania przez właściwe jednostki, a nie jako opis działań już zrealizowanych, np.:

- Analiza, po przeprowadzeniu odpowiednich pomiarów i analizie prawnej, zasadności przygotowania projektu uchwały z art. 157 ust. 1 p.o.ś., obejmującego identyfikację konkretnych instalacji lub urządzeń, obszar i godziny ograniczeń oraz uzasadnienie zgodności z delegacją ustawową, proporcjonalności, określoności i równego traktowania.
- Opracowanie przed sezonem 2027 wzorcowych, proporcjonalnych i przejrzystych warunków akustycznych do umów dzierżawy, najmu i regulaminów korzystania z miejskich terenów, wraz z procedurą pomiaru, dokumentowania naruszeń, składania wyjaśnień i stosowania konsekwencji kontraktowych.

- Przygotowanie miejskiego standardu pomiarów i raportowania, obejmującego dobór metody do rodzaju źródła, wymagania dotyczące rzetelności pomiarów, zakres informacji publikowanych oraz zasady ochrony danych.
- Uruchomienie pilotażu stałego monitoringu lub kamer akustycznych w wybranych lokalizacjach, z oceną zgodności z prawem, ochroną danych, opisem metodyki pomiarów i publicznym sprawozdaniem z wyników.
- Utworzenie lub usprawnienie całodobowej ścieżki zgłoszeń dotyczących hałasu, z określonym czasem reakcji, informacją zwrotną i coroczną oceną skuteczności.
- Przygotowanie corocznego publicznego sprawozdania obejmującego wykonane pomiary, zgłoszenia, podjęte interwencje, wykorzystanie instrumentów prawnych oraz ocenę rezultatów.
- Uwzględnienia obowiązkowych elementów izolacji akustycznej dotyczących urządzeń HVAC (heating, ventilation, air conditioning) i parametrów hałasu niskotonowego, zwłaszcza podczas instalacji ich na budynkach użyteczności publicznej. Opisany przez nas problem z wentylacją na budynku CAM Ceramiczna nie jest jedynym problemem dotyczącym hałasu z systemów wentylacji.
- Wskazanie harmonogramu, odpowiedzialnych jednostek i mierników realizacji, obejmujących co najmniej termin analizy projektu uchwały, termin opracowania wzorcowych warunków umownych, termin przygotowania standardu pomiarów, termin uruchomienia pilotażu oraz sposób publicznego raportowania postępów.
- **Przyjęcie mierzalnych celów akustycznych.** Europejski Trybunał Obrachunkowy wskazał w 2025 r., że w przeciwieństwie do jakości powietrza nie istnieją unijne wartości graniczne ani cele redukcji hałasu, a brak celów zniechęca państwa do priorytetowego traktowania działań. Jedyny cel UE - ograniczenie do 2030 r. o 30% liczby osób chronicznie narażonych na uciążliwy hałas transportowy względem 2017 r. - ma charakter niewiążący, a w latach 2017-2022 liczba takich osób spadła zaledwie o 3%. WHO zwraca z kolei uwagę, że brak celów pośrednich utrudnia władzom stopniowe dochodzenie do rekomendowanych poziomów. Warszawa nie musi czekać na cele unijne ani krajowe - może przyjąć własne, tak jak przyjmuje cele klimatyczne. Nie chodzi o wyciszenie całego miasta, lecz o systematyczne eliminowanie hałasu – zwłaszcza tego możliwego do uniknięcia. Przykładowe cele do 2030 r.:
 - ograniczenie o 30% liczby mieszkańców silnie uciążliwie narażonych na hałas transportowy względem SMH 2022 - zgodnie z celem unijnego planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń;
 - wyznaczenie i zabezpieczenie co najmniej jednego obszaru ciszy w każdej dzielnicy, w którym poziom dźwięku w strefie wypoczynku nie przekracza 50 dB LAeq;
 - objęcie ograniczeniem prędkości do 30 km/h [X]% ulic lokalnych w obszarach mieszkaniowych oraz wszystkich ulic przy szkołach i szpitalach - według EEA

obniżenie limitu z 50 do 30 km/h zmniejsza przy takich drogach liczbę osób silnie uciążliwie narażonych o ok. 30%, a osób z silnymi zaburzeniami snu o ok. 40%;

- ograniczenie o [X]% liczby nocnych zdarzeń impulsowych powyżej [80] dB LAFmax rejestrowanych przez stacje monitoringu na wskazanych ulicach, w tym na ul. Puławskiej i ul. Miodowej oraz ogólnie na Śródmieściu;
- skrócenie czasu reakcji na zgłoszenie nocnego hałasu do [X] minut i publikowanie tego wskaźnika co kwartał.

Cele powinny zostać wpisane do programu ochrony środowiska przed hałasem i być rozliczane publicznie. To się opłaca: według przeglądu wdrażania dyrektywy hałasowej przeprowadzonego przez Komisję Europejską każde euro wydane na środki z planów działań przynosi ok. 10 euro korzyści społecznych (oszczędności w wydatkach, o których pisaliśmy na początku).

Wskazane działania powinny zostać przypisane do właściwych jednostek miejskich i podlegać okresowej ocenie. Wskaźniki realizacji powinny dotyczyć nie tylko liczby przyjętych dokumentów, lecz także ich zastosowania, liczby objętych nimi lokalizacji, czasu reakcji, kompletności danych i obserwowanej zmiany poziomu oddziaływania akustycznego.

Konkluzja i oczekiwania

Podtrzymujemy poparcie dla postulatów legislacyjnych i jesteśmy gotowi wspierać Radę m.st. Warszawy w ich uzasadnianiu wobec Ministerstwa Klimatu i Środowiska, innych powiązanych resortów (Zdrowia, Infrastruktury, MSWiA) oraz Parlamentu - danymi ze Strategicznej Mapy Hałasu oraz naszych pomiarów (mierzących również niskie tony z zastosowaniem tzw. krzywej korekcyjnej C oraz uwzględniających hałas impulsowy - zwłaszcza z nagle przyspieszających motorów i samochodów), raportem „Hałas w mieście. Warszawa 2024-2025” i doświadczeniem z interwencji obywatelskich. Nie zgadzamy się natomiast na formułę, w której jedynym produktem dwóch lat pracy komisji jest apel do kogoś innego.

Wnosimy o: uzupełnienie stanowiska o część zawierającą zobowiązania własne m.st. Warszawy z terminami realizacji; publiczne rozliczenie rekomendacji złożonych w październiku 2024 r.; uruchomienie pilotażu kamer dźwiękowych; wprowadzenie warunków akustycznych do umów udostępniania terenów miejskich jeszcze przed sezonem 2027; oraz przedstawienie harmonogramu prac nad uchwałą z art. 157 ust. 1 Prawa ochrony środowiska.

Na zakończenie przypominamy to, co powiedzieliśmy na posiedzeniu komisji w 2024 roku, w odpowiedzi na katalog przepisów, które miały uniemożliwiać skuteczne działanie: „Każdy ma prawo do ochrony zdrowia”. „Władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych i zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska”. „Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom”. „Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych”. To zapisy Konstytucji RP i one nie wymagają nowelizacji.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, w szczególności: art. 112 - ochrona środowiska przed hałasem; art. 115a - decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu; art. 119a - program ochrony środowiska przed hałasem; art. 156 - zakaz używania instalacji lub urządzeń nagłaśniających na publicznie dostępnych terenach miast, terenach zabudowanych oraz przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, z wyjątkami określonymi w ustawie; art. 157 - ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko; art. 343 - odpowiedzialność za naruszenie zakazu z art. 156 ust. 1 oraz ograniczeń, nakazów lub zakazów ustanowionych uchwałą z art. 157 ust. 1; art. 362 - decyzje w sprawie ograniczenia oddziaływania na środowisko.

Instytut Ekologii Akustycznej
Alan Grinde - prezes zarządu
Klaudia Dąbrowska - specjalistka ds. komunikacji i edukacji

Stanowisko konsultowane z mecenas Magdaleną Kozerską.

Kontakt dla mediów i zainteresowanych instytucji: ekologia.akustyczna@proton.me

Odniesienia: relacja z posiedzenia Komisji Ochrony Środowiska oraz Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Rady m.st. Warszawy (instytut.ngo); „Przedstawiliśmy rekomendacje w walce z hałasem dla Rady Miasta Warszawy”, 15.10.2024 (instytut.ngo); „Rekomendacje dotyczące respektowania prawa mieszkańców Warszawy do życia bez nadmiarowego hałasu” (ORION Organizacja Społeczna i Miasto Jest Nasze, 2024); „Raport: Hałas w mieście. Warszawa 2024-2025”. Działania z lat 2024-2025 realizowane w ramach projektu finansowanego ze środków Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (PROO), umowa nr 17/PROO/3/2024.